

NEMCI MEČEJO ITALIJANE NA POT RUSKEMU VALJARJU

Zapadno od Rostova sta se vdali brez boja dve italijanski diviziji. — Na južni fronti Nemci še vedno beže.

KUJBISEV, Rusija, 3. decembra. — Brzjavke s fronte naznanjajo, da so Rusi v svojih protinapadih zopet zavzeli vasi "K" in četvero vasi v zahodnem sektorju, 95 milj severozapadno od Moskve, dočim so na fronti okoli Stalinogorska, 100 milj jugovzhodno od Moskve, vrgli Nemce 16 do 31 milj nazaj. Na teh frontah se je umešala ruska zima z vso svojo težavo. Ruske čete so danes zajele dve italijanski diviziji, ki so vrgli umikajoči se Nemci na ruskega valjarja. Berlin ne taji nesreče. Berlin ne ukrene skoraj ničesar, da bi zatajil ogromni obseg svojega vojaškega razsula. Visok nemški častnik je izjavil, da se nemška ofenziva jači in da se umikajoči Nemci nazaj na nove pozicije, ki so ugodnejše za obrambo. Nemci izgubljajo v teh bitkah ogromne množine vitalno važnega materiala in zalog. Koalicija dveh italijanskih divizij zvezji o zajetju I-

talijanov, naznanja moskovsko poročilo, da sta bili to dve italijanski diviziji, in sicer Union in Tuscano divizija. Poročilo naznanja, da so "Italijani komaj dosegli fronto, ko so se pričeli podajati."

Na južni fronti se ostanki glavnih nemških armad še vedno v neredu umikajo proti Mariupolu.

Ruski valjar se vali nevzdržno naprej

Ruski valjar se vali nevzdržno naprej in Rusi so zavzeli nadaljnih 40 vasi. Ob potih leže nagramadeni nemški mrličji in razbiti ter goreči tanki in drug material.

Z moskovske fronte poročajo Nemci o nadaljnih uspehih, Rusi pa pravijo, da je borba tam enaka. Na nekaterih sektorjih moskovske fronte so bili Nemci vrženi nazaj od 10 do 24 milj, toda Rusi priznavajo, da imajo Nemci zaznamovati uspehe pri Volokolamsku, odkoder proti Moskvi še edina nevarnost.

Nacisti v Jugoslaviji ščitijo z letalskimi konvoji obratovanje železnice

Peter je izjavil, da bo obnovljena Jugoslavija dežela resnične demokracije, bratstva in enakosti za vse Srbe, Hrvate in Slovence.

LONDON, 3. decembra. (ON). — Tukaj se je danes doznalo, da nemška armada v Srbiji posluhuje avijacijskih konvojov za spremljevanje vlakov, ki so na novo vojaško taktično sredstvo pred četniki.

Na ozračnih konvojih je prisel v London dr. Miloš Stanić, jugoslovanski vojaški strokovnjak, katerega je posrečilo na tajnem sestanku z letalom iz Jugoslavije.

Dr. Sekulić, bivši šef beograjske vojaške bolnišnice, je izjavil, da so jugoslovanske čete pod poveljstvom polkovnika Mihačevića, tako pogostokratno železniški obratovanje v Beogradu in Skoplju, da se nemško poveljstvo skleni prenesti letalske konvoje, da bi se izognili nevarnosti.

Dr. Sekulić, ki je prišel na sestanku iz glavnega stana polkovnika Mihačevića, izjavlja, da so jugoslovanske čete dobro organizirane in oborožene, da potrebujejo municijo. Dejal je, da je z jugoslovansko vlado v Londonu izdelal načrte za doseganje zaloga četnikom.

Izjava kralja Petra. Kralj Peter, ki je pozval slovenske vojaške pomočnike, da se pridružijo četnici v njihovem boju proti nacistični vojski.

SPORAZUM MED HITLERJEM IN MUSSOLINIJEV

LONDON, 30. novembra. (ON). — Reynoldova časopisna agencija poroča o naraščajočem sporazumu med Hitlerjem in Mussolinijem zaradi libijske kampanje. Italijanski vojaški poveljniki zahtevali, da bi prišla armada v Libiji pod vrhovno poveljstvo kakega italijanskega

generala. Mussolini je baje ponudil vrhovno poveljstvo libijskih čet prestolonasledniku Umbertou.

Medtem pa Hitler pritiska na Mussolinija za nadaljnje italijanske čete kakor tudi za nadaljnje koncesije Vichyju, da bi ojačil nemške zahteve po tesnejši nemško-italijanski kooperaciji.

Delavstvo Latinske Amerike podpira preds. Roosevelta

Federacija latinsko-ameriških delavcev odobrava boj predsednika Roosevelta proti internacionalnemu fašizmu.

MEXICO City, 2. decembra. (ONA). — Organizirano delavstvo južnoameriških držav je šlo danes na rekord s svojo široko odobritvijo zunanje politike predsednika Roosevelta, izjavljajoč, "da bije predsednik Roosevelt velik boj v svoji deželi."

"Mi mu moramo pomagati poraziti one, ki nasprotujejo nam, da bi Amerika pomagala onim, ki se bore proti fašizmu," je izjavila Federacija latinsko-ameriških delavcev, ko je bil proglašen odmor na prvi Panameriški delavski konvenciji. — "Naša dolžnost je, pomagati onim, ki se bore proti fašizmu." Te smernice so bile odobrene po eksekutivnem odboru konvencije.

Poročilo naznanja, da je glavno vprašanje današnjih časov obramba ekonomskih in političnih svobodščin v Latinski Ameriki, pred nevarnostjo fašizma.

14,000 ameriških avto-trukov na Burma cesti

Doslej je na tej cesti 5,000 ameriških trukov in nad 100 ameriških letal, ki bodo ščitila cesto.

WASHINGTON, 3. decembra. — Danes se je doznalo, da bo po Burma cesti kmalu vozilo v Kitajsko 14,000 ameriških trukov ameriški vojaški material Kitajcem. Poleg tega se je vpisalo v kitajsko zračno službo 264 ameriških letalcev, med katerimi je mnogo bivših vojaških pilotov. Tem letalcem je že na razpolago nad 100 ameriških bojnih letal. Večina teh letalcev je že zdaj zaposlena z zaščito Burma ceste.

Med Lašjo na Burmi, in Kumingom, kateri kraj je v kitajski Yunnan provinci, vozi potrebščine že danes 4000 do 5000 ameriških tovornih avtov. Razdalja med tema krajema znaša 700 milj. V letu 1942 bo na tej cesti nadaljnih 10,000 ameriških trukov.

Na vseh postajah in v garažah ob poti bodo ameriški inženirji in mehaniki, ki bodo nadzorovali promet in popraviljanje vozil in ki bodo učili Kitajce v avtni mehaniki.

Zeno je "sfiksals"

"Jaz ti bom že pokazal, hoditi po šovih," je rekel 29 let stari Clifford Snell, stanujoč na 2100 E. 97th St., svoji 28 let stari ženi Leoni, ki se je pravkar vrnila iz kina. — Ne bodi len, jo je res "sfiksals." Znosil je na sredo sobe na kup vso njeno obleko ter jo zažgal. Pri ti so morali gasilci, ki so pogasili požar, ki je povzročil za približno \$156 škodo. Snell je bil aretiran, ker se je izkazalo, da je bil pijan. Zdaj pa bo sodnik njega "pofiksals."

Seja kluba št. 49 JSZ

Članstvo kluba št. 49 JSZ se opozarja, da se vrši jutri zvečer ob pol osmih v navadnih prostorih klubova redna mesečna seja za december. Seja je važna zaradi klubove veselice dne 25. decembra in potrebno je, da se je po možnosti udeleže vsi člani. — Tajnik.

Jugoslovanski vojaki v Libiji

Na gornji sliki vidimo skupino jugoslovanskih vojakov — Srbov, Hrvatov in Slovencev — ki se bore ob strani Angležev, Avstralcev, Novozelancev, Čehov in Poljakov proti fašizmu v Libiji. Gornji vojaki so večinoma slovenski Primorci, ki so bili prej v italijanski armadi v Abesiniji, katero so porazili Angleži, nakar so naši fantje prestopili v angleško armado.

TURČIJA JE ZDAJ V VRSTAH ZAVEZNIKOV

Predsednik Roosevelt je sredi naznanil, da bo Turčija nemudoma deležna pomoči "lend-lease" zakona.

WASHINGTON, 3. decembra. — Turčija je sklenila, da združi v vojni proti Hitlerju svojo usodo z usodo Velike Britanije, Rusije in Zedinjenih držav.

Tako se more tolmačiti nocojšnjo izjavo predsednika Roosevelta, ki je naznanil, da bo lend-lease pomoč raztegnjena odslej tudi na Turčijo, ki zavzema strateško važno mesto ob Bližnjem vzhodu in ob Dardanelah, pred katerih vrati lahko drži ladje osišča, dočim spušča angleške ladje skozi na Črno morje.

Ta presenetljiva in važna izjava pomeni, da so izvojevali zavezniški eno največjih diplomatskih zmag, ker so dobili Turčijo na svojo stran.

Predsednik Roosevelt je izjavil, da smatra obrambo Turčije za življensko važno obrambo Zedinjenih držav, zato je odredil, da se ima Turčiji pošiljati vse potrebščine in vojne zaloge, kakršne se pošiljajo pod določili lend-lease zakona že Angliji, Rusiji in Kitajski.

Turški državniki in generali so najbrže izpredvideli, da se utegne Nemčija, ki je bila porazena pri Rostovu, s čemer ji je bila zaprta pot do kavkaškega olja, obrniti zdaj proti Turčiji. Turčija se bo zdaj zoperstavila Nemčiji, če bi hotela slednja priti do olja v Iraku in do Sueškega prekopa skozi Malo Azijo. Hkratu so turški državniki prepričani o absolutnem končnem porazu Nemčije.

Seja kluba št. 49 JSZ

Članstvo kluba št. 49 JSZ se opozarja, da se vrši jutri zvečer ob pol osmih v navadnih prostorih klubova redna mesečna seja za december. Seja je važna zaradi klubove veselice dne 25. decembra in potrebno je, da se je po možnosti udeleže vsi člani. — Tajnik.

"Panika morale" med italijanskim vojaštvom v Libiji

Nemci so poslali v Libijo generala Folkmana, znanega psihologa, ki bo poizkusil dvigniti moralo italijanskega vojaštva.

ANKARA, Turčija, 3. decembra. (ONA). — Da odpornostjo stanju, katerega označujejo z izrazom "panika morale", so poslali Nemci v Libijo generala Folkmana, znanega nacijskega psihologa.

Italijanske čete so namreč tako uporne do bojevanja proti Angležem, da jih nacisti kratkoročno streljajo, da bi preprečili njihov beg v masah. Pred nekaj dnevi je letel za angleškimi linijami skadron nemških Stuka bombnikov, v katerih so bili italijanski letalci. Italijani so pristali za angleškimi črtami ter izročili Angležem sebe in letala.

Nemci si kličejo danes v spomin dejstvo, da ko so Angleži tekom prve kampanje pod generalom Wavellom prodirali preko libijske puščave, so se jim predajali Italijani v masah, tako da so bili Angleži neredko v zadregi, kam spraviti in kako hraniti in dalje odpremiti tolikšno število ljudi.

"Karamu House"

Jutri bo v Clevelandu Archibald MacLeish, znameniti ameriški pesnik in ravnatelj Kongresne knjižnice v Washingtonu, ki bo govoril na letnem zborovanju ustanove "Karamu House", kakor se zove umetniški center clevelandskih črncev. Ta ustanova si je pridobila sloves širom Amerike radi svojih izrednih uspehov na polju drame, plesa in upodabljačije umetnosti. Pokazala je zlasti, da so črnci radi svoje prirojene čustvenosti zelo prilagodljivi umetniškemu ustvarjanju.

Za žene in dekleta

Benno B. Leustig se priporoča našim mamam in hčerkam za nakup fine zimske suknje. I-sto velja seveda tudi za možje, in fantje, ki se želijo prikupiti za božične praznike. Naročila, in sicer naravnost iz tovarne, se sprejema na 1034 Addison Rd.

UVELJAVLJENJE ANTIDELAVSKE ZAKONODAJE V KONGRESU

Poslanska zbornica je sprejela z 252 glasovi proti 136 najbolj drastične protidelavske predloge.

PREDLOGA JE BILA SPREJETA PROTI ŽELJI PREDSEDNIKA ROOSEVELTA IN OSTALIH ZMERNIH PRISTAŠEV ADMINISTRACIJE

WASHINGTON, 3. decembra. — V kljub željam predsednika Roosevelta in vodstvu Ameriške delavske federacije kakor tudi CIO organizacije so kongresniki snoči z ogromno večino sklenili skoro popolnoma onemogočiti stavke v obrambni industriji.

Zbornica poslancev je sprejela z 252 glasovi proti 136 predlogo poslance Howarda W. Smitha, demokrata iz Virginije, katera predloga določuje velike restrikcije polnomoči delavskih voditeljev glede sklicevanja stavk v obrambni industriji.

Koalicija nazadnjakov

Jezno kričeč in pozivajoč na boj, je koalicija žužnih demokratov in republikancev porazila predloge demokratov industrijskega severa, ki so si prizadevali, uveljaviti milejše mere in odredbe.

Vsi ohijski republikanci v antidelavskem taboru

Vsi ohajski republikanci ka-

Nemški poveljnik v Libiji ve, da bo vse njegovo prizadevanje končno zaman

Angleži priznavajo, da je general Rommel dober poveljnik in da ima na razpolago dobro moštvo, toda to ne bo preprečilo angleškega trumfa v Libiji.

KAIRO, 3. decembra. — Da* koles je priropotala na bojišče okoli Sidi Razegha nova karavana rezervnih angleških tankov, ki bodo poizkušali zadati zadnji in smrtni udarec četam osišča.

Izjava visokega angleškega častnika

Z angleško armado na libijskih fronti, 3. decembra. — (Poroča Edward Kennedy). — Neki visok angleški oficir, je sedeč pred zemljevidi v svojem velikem tanku, ki mu služi kot glavni stan, izjavil:

"Rommel (nemški poveljnik) ve, da je njegova borba samo postranska zadeva. On ve, da so njegove čete tako zelo razredčene, da ne pomenijo več nobene nevarnosti Egiptu. On ve, da angleška zračna sila uničuje njegova oljna skladišča.

Poraz osišča — samo vprašanje časa

"On ve, da je poraz njegove armade samo vprašanje časa, toda on bo ostal in se boril. — Njegovo upanje je v tem, da reducirna našo moč. On je iznajdljiv poveljnik in ima na razpolago dobro vojaštvo.

"Mi mu bomo zadali "knock-out" udarec, toda dotlej bo preteklo še nekaj časa."

Berlinsko poročilo

BERLIN, 3. decembra. — Nemška poročila iz Libije naznanjajo, da se nemške operacije koncentrirajo jugovzhodno od Tobruka, kjer so Nemci porazili eno divizijo Novozelancev. Neki vojaški predstavnik je izjavil: "Stvar izgleda ugodno za nas."

Delavstvo bo ob vse svobodošine

V Smithovi predlogi je vsebovana prepoved jurisdikcijskih stavk in stavk iz simpatije, dalje prepoved štrajkov, dokler slednjih ne odobri večina delavcev pri tajnem glasovanju, katero mora biti pod nadzorstvom vlade, dalje je v predlogi 30-dnevna "nestavkovna klavzula," nadaljna 60-dnevna "ohlajevalna perioda", prepoved piketskih linij in prepoved importacije "zunanjih" piketov.

Registracija unij

Najbolj revolucionarna odredba v tej predlogi s stališča delavskega zakonodajstva je določba, da se morajo registrirati vse delavske unije ter predložiti vladi detajlirane izkaze svojega finančnega stanja.

Nagla smrt

Brzjavno poročilo je naznanilo, da je v soboto nagloma zbolel v Burbanku, Cal., mladenič Emil Zernel, star 25 let.

Njegov brat Stanley je takoj odpotoval z letalom v Burbank, kamor je prišel ob času, da je bil navzoč ob njegovi smrti, ki je nastopila v ponedeljek zvečer. Pokojnik zapušča tukaj žalujoče starše, Johna in Mary Zernel, brata Stanleyja in Johna ml. ter več sorodnikov. Družina živi na 13620 Crossburn Ave., West Park. Pokojni je bil rojen v Clevelandu ter je bil član društva Delavec, št. 257 SNPJ, kjer je njegov oče predsednik. Njegovo truplo bo dospelo v Cleveland v soboto zvečer po 5. uri ter bo ležalo od osmih dalje v Jos. Zele in sinovi pogrebem zavodu na 6502 St. Clair Ave., odkoder se bo vršil pogreb v ponedeljek popoldne ob 1:30 na West Park pokopališče. Bodi mu ohranjen blag spomin, preostali družini naše sožalje!

Shod veteranov

Veterani svetovne vojne so vabljani na shod, ki se bo vršil v nedeljo ob dveh popoldne v Srbski dvorani, 1561 E. 36. cesta. Shod sklicuje American Yugoslav Legion, Post No. 3. Člani te organizacije so ameriški Jugoslovani, veterani svetovne vojne. Prosi se vse člane, kakor tudi one, ki doslej še niso člani, da se gotovo udeležijo tega shoda. Rešiti je važne zadeve.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto	\$5.50	
za 6 mesecev	\$3.00; za 3 mesece	\$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici, za celo leto	\$6.00	
za 6 mesecev	\$3.25; za 3 mesece	\$2.00
Za Zedinjene države, za celo leto	\$4.50	
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 mesece	\$1.50
Za Evropo, Južne Amerike in druge inozemske države:		
Za celo leto	\$8.00; za 6 mesecev	\$4.00

Entered as Second Class Matter April 28th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

MAŠČEVANJE BO STRAŠNO!

Pretekli teden smo čitali, kako je Hitler sklical v Berlin lutkarske vlade podjarmljenih držav k podpisu antikominternega pakta. Vlade Kvislingov, katerih edina podpora je v nemških bajonetih, bodo seveda podpisale vse, kar jim Hitler narekuje in kar od njih zahteva. Tako delajo vlade, toda ljudstva teh nesrečnih dežel kljubujejo obojim: i nemškim i domačim rabljem.

Lahko da je vladalo soglasje v Berlinu tekom vpriporitve te komedije, toda istočasno je odpor v Jugoslaviji dosegel takšne proporcije, da so Nemci zagrozili, izravnati Beograd z zemljo. Kar so storili z delom mesta Rotterdam in s srbskim mestecem Šabacom, to so zagrozili storiti z Beogradom, prestolnico Jugoslavije, ki šteje v normalnih časih 405,000 prebivalcev.

To je čisto enostavna odredba maščevanja. Jugoslovanski četniki potiskajo Nemce v Jugoslaviji miljo za miljo nazaj. Zadnja poročila naznanjajo, da kontrolira osiše samo eno tretjino stare Srbije, kar je pripisati armadi četnikov, ki šteje 80,000 dobro oboroženih mož. Zaradi teh četnikov je Nemčija prisiljena, obdržati mnogo divizij svojega vojaštva v Jugoslaviji ob času, ko bi ga najbolj potrebovala na ruski fronti.

Jugoslavija in Češkoslovaška stojita zdaj v ospredju svetovne pozornice, in to zaradi dramatične nature nemških represalij v teh dveh deželah. Medzavezniški informacijski center v Londonu poroča, da je bilo nad 100,000 oseb oficijelno umorjenih, da se vsli Evropi "novi red." Odpor proti nemški nadvladi narašča z vsakim dnem. Dočim se težave nemških armad v Rusiji od dneva do dneva množe, se prav tako množe težave in nevarnosti onih čet, ki so bile puščene v poraženih deželah za vzdrževanje miru in reda.

Z destrukcijo Beograda ne bo končan jugoslovanski odpor, temveč bo razdejavanje Beograda še ojačilo hrabro jugoslovansko ljudstvo v njegovem odloku, da si pribori nazaj izgubljeno svobodo. To bo samo povzročilo, da bo maščevanje mučenih narodov toliko strašnejše, ko se bo delal obračun.

SLOVENSKI ZNAČAJ ZASEDENEGA OZEMLJA

Od časa Rimljanov in Keltov je bila vsa zemlja severne Jugoslavije, ki so jo sedaj zasedli Nemci, radihalno in docela slovenska. Nikdar ni nemški narod živel na tej zemlji.

Celo po podatkih, ki jih navaja nemška Tagespost (Graz, 1. maja 1941) je bilo po rezultatih ljudskega štetja (ki ga je izvedla Slovincem nenaklonjena nemška avstrijska uprava) leta 1910, na vsem slovenskem ozemlju samo 105,300 takih, ki so se takrat priznavali k nemškemu jeziku (da so to morali storiti tudi tisoči in tisoči Slovencev, ki so bili v gospodarski odvisnosti od nemških gospodarjev, je obče znano); v navedenem številu so vpoštovani tudi kočevski Nemci. Po ljudskem štetju iz leta 1931 je bilo v Sloveniji 1,144,298 prebivalcev; od teh s slovenskim maternim jezikom 1,077,670, t. j. 94.18%, z nemškim maternim jezikom pa 28,998, t. j. 2.53%, od katerih je bilo 4,223 inozemcev. Bogoslužje je bilo že v predvojni Avstriji v Lavantinski škofiji, t. j. povsod na ozemlju Spodnje Štajerske, samo in izključno slovensko; le v Mariboru, Celju, Ptuj, Slovenski Bistrici in Slovenjgradcu je bila ob nedelja poleg slovenskih pridig tudi po ena nemška pridiga za tamošnje nemške manjšine.

ZVERINSKI NAKLEPI

Uporno se širijo glasovi, da bodo slovensko in žensko mladino Nemci sterilizirali z obsevanjem, cepljenjem in podobnimi sredstvi. Prav tako se polašča slovenskega ljudstva strah, da bodo Nemci položili roko na mlada slovenska dekleta in jih nasilno odvedli v Nemčijo pod pretvezo, da bodo delala v tovarnah. Ljudstvo sluti za to pretvezo grše namene. Zato se mladi ljudje hite poročiti, toda Nemci so ponekod že prepovedali sklepanje novih zakonov.

UREDNIKOVA POŠTA

Z zapadne strani Clevelanda

Vsem dobro poznani rojak, Mr. Frank Zeleznik in njegova družina, ki vodijo gostilno na Jennings Rd., so se preselili. Toda samo čez dvorišče. Prejšnje poslopje je izginilo, poleg so pa sezidali moderno stavbo za gostilno in stanovanje, ki je v resnici najmoderna slovenska gostilna v tem okrožju.

Prav gotovo se počutijo udobno v novih prostorih. Pred leti so imeli trgovino z grocerijo. Zivel so vedno tam celih 22 let, tako, da je veliko doživel in deloval na društvenem polju.

Več društev je bilo tam tudi ustanovljenih, obdržavale so se seje. Imena-društev so nam priča, v kateri okolici so se ustanovila.

Družina Zeleznik spada k dr. "Brooklyn" št. 235 S. N. P. J.; Brooklynski Slovenci št. 48 S. D. Z. ter Slovenska ženska zveza št. 53.

Ni mi potreba popisavati, vsak dobro ve, da so vedno naklonjeni vsem. Zato tudi mi to upoštevajmo, in obiščimo domače ljudi.

Na 9. decembra in 10. decembra bodo imeli odprtje teh novih prostorov. Še naš novi župan Mr. Lausche pravi, kadar bo pri Zelezniku odprtja, tudi jaz pridem pogledat. Gotovo se vidimo na ta dan.

Torej vedno dobrodošli in vsakokrat vam je ljubo. Njim pa želim veliko uspeha v novem posloplju.

Anna Jesenko.

Krasna prireditve Škrjančkov

Cleveland, Ohio. — Cenjeno občinstvo in prijatelji kulture! Mogoče je, da vam še ni znano, da se pevski zbor "Škrjančki" pripravlja za božični nastop v takih slikah, ki jih nismo še nikoli videli in sicer kako je postala božična nič. Obleženi bodo vsi v takih kostumih, kot je bilo v resnici ta čas, namreč Devica Marija, sv. Jožef, dete in božična zvezda, katera je vodila tri kralje in druge do male kočice.

Vse to bo v slikah, v krasnih barvah.

V prvi sliki bodo nastopili mali pevci, oblečeni kot škrjančki, seveda tudi mama tičica bo z njimi, katera jim pripoveduje božično zgodbo davnih dni.

Obenem boste videli, kako je neki mladenič med visokim skalovjem poskušal melodije na svojo kitaro — tisto celemu svetu znano prekrasno: Sveta noč, blaženo noč...

Povem vam, da se boste divili slikam teh prizorov, ktere je dobro naštudirala nam vsem dobro poznana in najbolj zmožna oseba v tej stroki, in ta je Mrs. Cahil (Jannett Perdan), s pomočjo svojega soproga, ki je režiser pevskih in muzikalnih zborov. Torej mislim, da vam je dosti jasno povedano pod kakšnim vodstvom se učijo naši škrjančki.

Mislim, da ni potrebno opisati vaki zgodovino tega zbora, nekaj me pa še vedno tišči in ne morem drugače. Ta zbor se je ustanovil leta 1934 pod vodstvom učitelja, kateri nam je prinesel vse njegove zmožnosti, čut in voljo do združanja in to v obliki Skupnih pevskih zborov v drugi Ljubljani, Ameriki. Ta mož je prišel z malimi nedolžnimi otroki, kateri niso in še danes na poznao zločnosti in zavisti.

Odkar se je ustanovil zbor, sem skoraj vedno med njimi, pa mi verjamete ali ne, še nobene-

nih jezikov, ker ona je operna pevka in profesionalna pianistinja in umetnica.

Zatoj starši naše okolice, pošljite vašega otroka k pevskim vajam, katere se vršijo vsak petek zvečer od 5 do 7. ure. Naj se uči družabnosti in prijateljstva.

Toraj vas prosim, da pridete na Skrjančkov Božično 21. decembra v nedeljo popoldne ob 3:30 v Slovenski društveni dom na Recher Ave.

Na svidenje!

Mrs. J. Hrvatina

Izkušnje brezposelnega delavca

Euclid, Ohio. — Ker je to moj prvi dopis v Enakopravnosti, mi gotovo ne bode odrekal urednik.

Naselbina Forest City je že več let usodi zapečaten, rovi so izčrpani, druge industrije pa sploh ni tam. Bile so silk tovarne, in tudi od teh ni duha ne sluha več. Mladina in drugi so se začeli seliti v druge kraje za zaslužek za vsakdanji kruh, tako sem tudi jaz bil primoran iti za kruhom. Moj prvi cilj je bil Pittsburgh, Pa. Stal sem pri materi Mrs. Bolte na Library, Pa. Hodil sem za delom v Pittsburgh in druge kraje, toda zaman. Na roke so mi šli Dr. John J. Bolte in njegov brat attorney Frank Bolte, kateri me je vsak dan peljal v Pittsburgh brezplačno. Hvala vsem Boltetovim in posebno Mrs. Bolte za časa bivanja tam.

Ker dela nisem mogel dobiti, kaj početi, nazaj v Forest City

(Dalje na 3. str.)

Vesti iz nepokorjene Jugoslavije

(JCO). — "Hrvatski Narod" v št. 6. VIII. 1941, priobčuje iz Banjaluke sledeče: Radi uboja vstaša Ante Radića je potujoči hitri sod obsodil na smrt z ustrelitvijo četnike Miraka Mihajlovića, Branka Kotura, Marka Crnčevića, Djurdja Goluba, Nebojšo Kojića in Dragana Mihajlovića, vse iz vasi Kuljana. Isto sodišče je obsodilo na smrt tudi "komuniste" Žilka Perića, Milana Sarića in Vasa Šaula.

Isti list v isti številki priobčuje sledečo vest iz Sarajeva:

V mestu Sarajevu in na vsem področju "Velike župe" Vrhbosna sta bila priobčena sledeča razglasa: Srbi in komunisti! V noči od 28.-29. julija je bil izvršen napad na vojaško stražo v Ilijašu in potem so Srbi-komunisti uporabili orožje proti vstaški obhodnici, pri čemer je bil en vstaš ranjen. Z ozirom na dejstvo, da se je takih napadov v kratkem času zgodilo že večje število, navzlic temu, da se je Srbe in komuniste s ponovljenimi razglasi opozorilo, da bo vsak slučaj poškodovanja in napadov na izvrševalce državnih oblasti najstrožje kaznovan, je bilo zato danes v Ilijašu ustreljenih trideset talcev. Za vsak ponovljeni slučaj bo zopet ustreljeno odgovarjajoče število talcev. Zato se priporoča ljudstvu, da za svojo lastno korist prijavi oblastem vse osebe, ki se udeležujejo poškodovalnih in strahovalnih delovanj, ker bo v bodoče vsaka vas in vsaka občina skupno odgovarjala za vsak podoben napad in prenašala tudi vse zgoraj omenjene posledice. — Sarajevo, 31. julija, Ravnateljstvo za javno varnost Velike župe Vrhbosne.

Isti list v isti številki priobčuje sledečo vest iz Sarajeva: "Srbi, židje in komunisti! V noči od 29.-30. julija je nekdo položil v ložnici hrvatskih državnih železnice v Sarajevu več eksplozivnih in požarnih naprav z nametom, da bi izzval požar in eksplozije v teh važnih prometnih središčih. Ker pa se je pravi čas vse Srbe in žide-

glavnika vam ne bo manjkal. Vsak, ki se bo zanje zavzemal, bo s samim tem postal sovražnik hrvatske svobode... Srbi naj se ničesar ne nadejajo in zanje je najboljšje, da se izselijo, da izginijo iz naših krajev, iz naše domovine.

Isti list prinaša v isti številki sledečo vest: "Stožernik je sprejel predstavnike iz Starega Mejdana, Kamegrada, Čaplje in Kijevega sela, kjer so razgrete glave nedavno izzvale pokolj in uničenje lastne vasi, od katere je ostalo samo 27 dreves, okrašenih po nastopu hrabre nemške vojske s 27-imi trupli, da bodo ostali v opomin, da so zldavnaj nehali časi srbskih hajdukov..." "Stožernik dr. Gutić je predal županu g. Rešiću 5,000 dinarjev za mestne reveže in 2000 za nagrado hrabremu Hasanu Šabiću, ki je v krajih okrog porušenega naselja Kijevo pokazal izredno hrabrost v borbi s četniki in marsikatero truplo, ki smo jih prej omenili, je bilo prestreljeno z njegovo kroglo."

Zagrebski "Novi List" je v svoji številki 6. avgusta prinesel sledeče:

"Poročilo ministrstva notranjih zadev o komunističnih izgredivih v Zagrebu. — Danes, 4. avgusta ob 11:45 dopoldne je skupina komunistov, skrita za ograjo rastlinskega vrta vrlega štiri bombe na stražo vstaske vseučiliške vojaške straže pred dijaškim domom v Runjaninovi ulici. Pri tej priliki je bilo ranjenih 28 vstavev vseučiliške vstaske čete. Na samem mestu so bili prijeti posamezni napadalci. Ti so: Vinko Šonjara, profesor, Tvrtko Seljan, policijski pripravnik, Andjelko Berislavić, mizarski pomočnik, Pero Rukavina, slaščičar. Se isti dan so prišli pred poroto potujočega hitrega suda, ki jih je obsodila na smrt. Obsodbo so izvršili z ustrelitvijo. Razen tega je bilo obsojenih na smrt zaradi sodelovanja in "intelektualnega začetništva" 98 židov in komunistov ter so bili ustreljeni. — Zagreb, 4. avgusta 1941. Iz ministrstva notranjih zadev, št. 16548-1941.

Isti list prinaša sledeči govor "poslanika hrvatske države v Berlinu" Benzona, ki ga je imel, ko so "hrvatski" letalci položili prisego vdanosti Hitlerju: "Hrvatski letalci, junaki hrvatskega neba! Posebno čast imam, da vas lahko pozdravljam v imenu naše lepe domovine. Mnogo velikih dogodkov doživljamo. Eden med temi dogodki bo danes pred nami, ko boste prisegli, da se boste pod vrhovnim poveljstvom Hitlerja borili proti rušiteljem civilizacije in kulture. Ta dogodek je toliko večji, ker vi komaj tri mesece po ustanovitvi naše države s hrvatsko vojno zastavo na čelu stopate v vrsto največjih vojakov zgodovine. S to prisego vi izpolnjujete želje vsega našega naroda, a poglavnik skrbno spremlja vaše delo in je na vas ponosen, ker ste pravi sinovi svojih očetov ter našli pot za nadaljevanje starega bratstva in orožju, ki od nekdaj veže hrvatski in nemški narod." Potem so prisegli tako-le: "Prisegam pri Bogu s to sveto prisego, da bom v borbi proti boljševizmu vrhovnemu poveljniku nemške oborožene sile, Adolfu Hitlerju, vedno brezpogojno pokoren in da sem za to prisego pripravljen dati svoje življenje." Te besede je v hrvatskem jeziku ponovil poročnik Rumler in za njim vsi hrvatski letalci. Po prisegi je godba zaigrala nemško himno, fuhbrejvo himno in Lepo našo... vojaki pa so pod vodstvom "bojnika" Džala, "satnika" Ferencina in "satnika" Stipčića korakali v mimohodu.

ŠKRAT

RADO MURNIK: Ženini naše Koprnele

Revica se mi je hudo smilla. Zato sem ji hotela velikodušno pomagati. Napisala sem ženitno ponudbo prav lepo in razložno, toda v cirilici, to pa zato, da Koprneta ne bi mogla brati. Bila sem se, da bi bila morebiti huda zavoljo tega. Ponudbo sem sestavila po najboljših inzeratih v časnikih tako:

Resna ženitna ponudba!

Cenjenim odjemalcem se priporoča dobro ohranjena lepa gospodična Koprneta, nevesta na razpoloženju. Ogleda se lahko vsak čas v drugem nadstropju. Odkada se takoj. Gre tudi na kmetote. Tajnost zajamčena.

To prijazno ponudbo sem dobila v mraku na hišna vrata. Drugo jutro sem sedela, nič drugega slutec, doma na hodniku in pisala. Razen mene je bilo tam samo kuharica. Moja resna ponudba je imela nepričakovano lep uspeh! Kmalu so začeli prihajati cenjeni odjemalci. Vsekomu sem rekla, naj pride poltne, ker zdaj gospodična prinese slučajno ni doma.

Vesnilo me je, da se jih je oglasilo toliko, kar drug dan z drugim! Misliha sem si, da bo drugi imela Koprneta dovolj izbiri. Toda moje veselje se je kmalu izpremenilo v žalost.

Opoldne je čakalo in se spetilo na hodniku in na stopnicah vse polno nepotrpežljivih žensk. Papa in mama, ki sta se prerinila v drugo nadstropje. Paparinja je vprašal prvega, kaj želi. On je govornik, da bi rad videl lepo gospodično Koprneta. Drugi so se oglasili: Jaz tudi! Jaz tudi! Ni mogoče! Prosim, pokličite! Lepa reč! Meni je bilo vroče, zdaj mrz.

Postrežljiv gospod je prinesel moj list in bral slovesno:

"Resna ženitna ponudba!"

Cenjenim odjemalcem se priporoča dobro ohranjena lepa gospodična Koprneta, nevesta na razpoloženju. Ogleda se lahko vsak dan v drugem nadstropju. Odkada se takoj. Gre tudi na kmetote. Tajnost zajamčena.

(Nadaljevanje)

FOR DEFENSE

BUY UNITED STATES SAVINGS BONDS AND STAMPS

LJUDJE POD OSOJNIKOM

(Dalje s 4. strani)

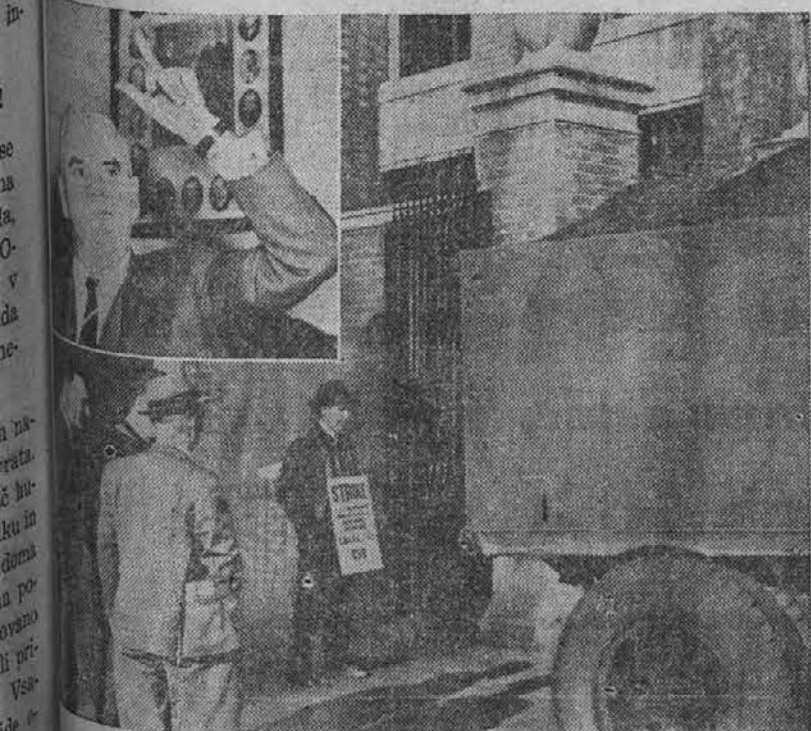
Velikimi očmi strmeli v jutranjo svetlobo. "Zakaj ne spiš?" "Ne morem. Pretruden sem." Vid je pomislil. Mirko ni več bil na pašo; prijati je moral vsako delo. Tako redko se je nasmehnil, tako bridko mu je bilo obličje! "Pobegnem," je povedal Vid. "Kam?" "Raztvoje oči so mu začudene blebele v obraz. "Proč. K Jernaču." Mirko je molčal, kakor da se ni nič zgodilo. "Povej Jerici, a naj ne joče! Sedeljo se bomo videli." Stopil je v hladno jutro. Počel je nekaj minut. V hiši je vse tiho, nič se ni zganilo. Vili je okoli vogla; ko je bil na

klancu, se je spustil v tek. V grmovju so pele ptice, zajec je priskakljal čez pot. Iz daljave, z nasprotnega hriba, je prihajal glas zvona... Vid se je ustavil. Globoko je sopesel, telo mu je oblival pot, bil je rdeč v obraz. Pod njim je stala Jernačeva hiša. Bližal se ji je počasi, korak za korakom. Pes se je splasil, zalajal in se divje zagnal na verigi. Vid se mu je dobričal; pes je utihnil in otepal z repom. Približal se je in gladil žival. "Da bi me le ne zapodil," je ponavljal pri sebi. "Da bi me le ne zapodil!"

24

Pasji laježe je bil zbudil Jer-

Stavka premogarjev

Na sliki vidimo piketa pred Yale univerzo v New Haven, ki je pripeljal truk premog. V levem kotu na sliki pa je Murray, predsednik CIO organizacije, ki je resigniral kot narodnega posredovalnega odbora.

Izgredi v premogarski stavki

Policijska zaslišuje pikete pred Red Lion rovom, ker so ti metalni kamenje na avtomobile ter za dve uri ustavili ves promet.

Kolizija vlakov v Texasu

Na sliki vidimo prizor, ko sta trčila v Texasu dva vlaka. En je, kako je bila pri koliziji izpuščena od pragov neka ter zvitja v loku 30 čevljev. Pri tej nesreči sta bili dve

nača. Odklenil je vežna vrata in obstal na pragu. "A — glej ga," se je začudil. "Kaj pa ti toč okoli?" "Ušel sem." Mož od zavzetja ni takoj prišel do besede. "Pa zakaj?" "Ker me je tepel." Jernač je opazil nekaj motnega v Vidovem pogledu. "Si že kaj storil?" Vid mu na vprašanje ni odgovoril. Dejal je le: "Ne vrnem se več." "Kam pa pojdeš?" "K vam sem prišel." Jernač je strmeli v fanta. Ugajal mu je zdravi obraz, ki je imel še čisto otroške oči; Vidova zaupljivost mu je dobro delala. "Pa kaj boš pri meni?" "Delal bom."

Mož se je nasmehnil. Pogledal je v nasprotni breg, ki se je že zlatil v solncu. No, res, ta misel ni bila slaba. Naglo se mu je oklepala srca. Žena nadložna, a on s konjem na cestah, nikogar ni za delo, zemlja propada, dolg se kopiči. Tu se ponuja delovna moč, ki bo rasla od dne do dne. No, da. Moj Bog, nekaj drugega ga je grenilo.

"Kaj poreče stric? Ali te bo pustil?"

Angleški poveljnik

General Alan Brooke je bil imenovan za načelnika angleškega generalnega štaba.

Murray pri Fordu

Za časa CIO konvencije v Detroitu je Philip Murray, predsednik CIO, obiskal tudi Fordove tovarne, po obisku pa je obedoval s Fordovim osebnim reprezentantom Harry Bennetom v Fordovem restavrantu.

Vprašanje je padlo na Vida z vso težo. Sklonil je glavo. "Saj me je tepel." "Veš kaj," je rekel Jernač. "Bodimo možje, ne bojmo se! Vprašal bom Jernejeva. Če mi reče, da se ti odpoveduje, ostaneš. Če ne... če ne, je ves svet pred teboj. Prav?" Vid je prikimal. Po zajtrku je odšel Jernač po klancu in vstopil pri Ruparju. Jernejec je čemeren sedel za mizo, komaj da mu je odzdravil. Beseda sem, beseda tja, slednjic je Jernač žinil kar naravnost: "Ti, tvoj fant je pribežal k meni." "Vendar!" je ušlo Ruparju; skrbelo ga je, kam je fant izginil. Pa se je naglo pomračil. "Kaj si ga ti podpihoval?" "Če boš tako govoril, potem sem opravič," je stopil Jernač do vrat.

"Ne bodi ko ogenj!" se je Jernejec preplašil. "Počakaj in zini besedo!" "Ko si se take iznebil... Če bi ga bil podpihoval, bi ne bil prišel zdaj k tebi, da ti povem. Za hlapca se mi ponuja. Če hočeš, ostane, če ne, so mu moja vrata zaprta."

Jernejec je meril Jernača v oči. Ali govori resnico? Ruparica je pomežikala možu in ga je pogledala s pomenljivim pogledom. Jernejec je razumel. "Pa ga obdrži! Za delo je dober, le svojeglaven je."

"Da ti živine ne pobije," je planila Liza v besedo.

Rupar je ženo ošinil z jeznim pogledom. Bilo mu je žal po fantu, tako žal, da bi bil od jeze udrihal po mizi. Toda bilo je očitno, da ga žena ni več marala v hišo. Če je hotel živeti v miru, se je moral vdati. Se tisto popoldne je prišel

Krivec mimo Jernača in postal pred hišo. "Hlapca imaš?" so mu nemirno drgetali brki. "Imam ga. Kaj bi sam!" Moža sta se gledala iz oči v oči. "Ali ti bo tudi za zeta?" Jernač se je odkašljaj. Vsaka taka misel mu je bila še tako daleč, da se je zavedel, ko jo je slišal iz Petrovih ust. Hkrati ga je rahlo ujezilo. Čemu se vtika v njegove stvari? "Zemlje ne poneseš s seboj." "Denarja tudi ne, ker ga nimam," se je Krivec okrenil in se odzibal po stezi skozi gmajno. Zvečer je Jernač vprašal Vida: "Kaj ima Krivec proti tebi?" "Ne vem," je fant skomizgnil z rameni. "Kaj pa je?" Jernač ni odgovoril.

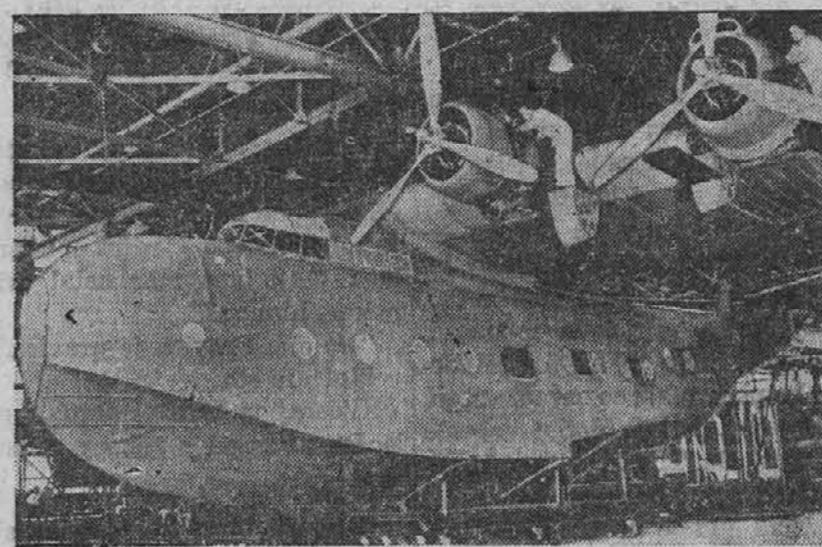
Urednikova pošta

(Dalje s 2. strani)

nimam po kaj hoditi. Stopil sem v Greyhound postajo v Pittsburghu n v treh urah sem bil na potu proti Clevelandu. Prišel sem v ameriško Belo Ljubljano ravno na Thanksgiving Day. O, hudirja, sem sam sebi zagodrnjal, nekaj sem napravil, hm. Prvič v življenju nisem imel nobenega zahvalnega dneva. V Ohio so imeli Zahvalni dan 20. novembra, v Penni pa 27, torej ravno tisti večer pred 27. novembrom sem jo popihal v Cleveland.

Mislil sem, gotovo bom nalezl na katerega purana, toda povedali so mi, da so ga pohrustali že en teden nazaj. — Tako je!

Ogromno ameriško letalo

Na sliki vidimo ogromno letalo, ki se dvig in pristaja na vodi, in ki ga izdelujejo v Statfordu, Conn., kjer bo kmalu končano. Letalo bo proizvajalo 235 milj naglice na uro, bo lahko preletelo brez pristanja 6,000 milj ter bo nosilo poleg posadke še 40 potnikov.

Po St. Clairju sem jo mahal in utrujen obstojim na vogalu, blizu Slovenskega narodnega doma. Zamišljen globoko, in od utrujenosti nisem vedel ali sedim ali stojim. Stopil v bližnji Seme Beer garden, da se malo odpočijem. Použil sem prvič ohijsko pivo in dober sendvič — mi je dobro teknilo. Nadaljeval sem dalje do znanca J. Primožiča na 66th St. Tam sem dobil prvo pomoč, kateri so mi postregli z več stvarmi, kakor tudi s posteljo, katera mi je prav teknila.

Za delom tu, sem takoj stopil. Najprvo na West Side na Shipyard. Nič, in tako tudi drugod, zopet nič, torej kam sedaj in kako je copakov začelo primanjkovati. Popihal sem utrujene kosti v Euclid do mojega znanca John Yapelna in tam se mzopet dobil drugo pomoč, okusno tekočino za prigrizkom, obenem tudi prenočišče.

Ker sem prehodil milje in milje za delom, nikjer nič tu, ne tam kot pač moja smola. Ne vem, ali ne znam se hliniti ali je drugi vzrok. Naslednji dan sem imel srečo. Kot premogar sem dobil delo na Coal yardu v Euclidu, na katerem sem zaposlen. Ako bi ne bilo še tega, potem bi jo moral pihati nazaj k družini v Forest City.

Taka je pot življenja brezposelnega delavca. Kdor skusi, ta pozna. Kje bo prihodnja pot, nisem vedež!

Pozdrav!

Felix Kozina

Uglasajte v — "Enakopravnosti"

FIRST
Listen to the
1942
ZENITH
With the exclusive 64
position Radiorgan
tone color device.

Model 7-5-692—A superb automatic record changing radio-phonograph combination—custom equipped with floating tone arm, push button phono-slide and permanent type needle. Receives American and foreign broadcast. \$139.95

Veliko popusta vam damo na vaš stari radio. Cene na radijih imamo od 18.95 naprej. Lahka mesečna odplačila. Odprto vsaki večer do božiča

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE
6104 St. Clair Ave.
819 E. 185 St.

★ ★ ★ GIVE ELECTRICAL GIFTS ★ ★ ★

"BOLJ KOT KAJ DRUGEGA BI RADA DOBILA ELEKTRIČNO LEDENICO"

Ravno sedaj imajo prodajalne polne zaloge električnih ledenic, pripravljenih za božič. Praktičen Miklavž bo torej dal svoje naročilo zgodaj. Dal bo darilo, katerega bo vsaka ženska z veseljem sprejela, darilo, ki bo olajšalo delo gospodinje, ki ga bo deležna.

Nove električne ledenice so bolj ekonomične, bolj uspešne in bolj lepe kot kdaj prej.

Ako ste VI mislili na električno ledenico kot božično darilo, izberite jo sedaj—da dobite baš tako, ki bo najbolj razveselila "njeno" srce.

The Electrical League

★ ★ ★ GIVE ELECTRICAL GIFTS ★ ★ ★

STARS ON PARADE

by TONI ROSSETT

WALLACE BEERY.
RAN AWAY FROM HOME WHEN HE WAS A YOUTH AND JOINED UP WITH A CIRCUS AND BECAME A WATER CARRIER FOR THE ELEPHANTS!!

"I knew them when..."
William Powell.
IN THE YEAR 1930 WAS JUST ANOTHER SLAPSTICK ACTOR. HERE IS BILL IN A TYPICAL POSE, TAKEN FROM A SCENE IN HIS ACT!!

LULI DESTI washes HER FACE WITH ORANGE JUICE!!

Toni Rossett

FRANCE BEVK

13

LJUDJE POD OSOJNIKOM

Jernejec se ni zmenil za njihovo tiho žalost in zamišljenost. Poslednje čase je bil od sile čemer in razdražljiv. Drobnička je bila izgubljena, tožba radi poti se je vlekla dalje. Ni hotel odnehati, četudi se mu je zdelo, da že sliši boben pred hišo. Zgodilo se je prvič, da se je v razdraženosti sprl z ženo, četudi se je nato sramoval pred sosedi. Z zagrizenostjo se je znova oprjel gospodarstva, kakor da ga hoče v enem letu rešiti grozečega prepada.

Dečka, Vida in Mirka, je bil naglo vpregel v delo. Vid se je najhitreje priučil novemu življenju. Bil je močan, rdečeličen deček, odločnega nastopa. Bister in priden si je znal sam iskati dela; jedel je ko volk, obraz mu je porjavel v solncu, na rokah so se mu naredili trdi zaguljki. Z ljubeznijo se je oklenil živine in polja, žvižgal je od jutra do večera. Jernejec ga nikoli ni pohvalil, a se mu je poznalo na obrazu, da mu je fant všeč. Kadar je Liza zavpila nad njim, jo je prebodel s srščim pogledom.

Mirko je bil po svoji vnanjosti in po duši podoben materi. Molčec in tih deček, nekoliko šibkega telesa. Nikoli ni ugovarjal, rad je ubogal, a ga je že najmanjše delo utrudilo, da je stokal pod njim. Pošiljali so ga z živino na gmajno. To mu je bilo po volji. Posedal je na tratih, trgala robidnice in lešnike, opazoval curek vode, ki se je pretakal v tolmunček, ali pa je strmel proti jugu. Tam doli je bilo pisano življenje mesta; njegova mati. Srce se mu je polnilo s tegobo.

Najtežje so otroci prenašali Ruparico. Posebno Jerica, ki je bila največ v njeni bližini. Lizi na sladka prijaznost prvih dni je skopnela kakor se posuši rosa v solncu. Ko je bila Jernejcu očitala radi izgubljene tožbe, je bil ta vzrojil in jo je udaril. Tega mu ni odpustila, a se ga je bala. Znašala se je nad otroki. Posebno nad Jerico. Njena zdrava lica so jo za nič spravljala v besnost, če je mislila na blede Tončko, ki jo je obsipavala s tisočnimi nežnostmi.

Tončka je bila dobra. Deklici sta bili po videzu zelo različni, a po srcu obe enako nežni in občutljivi. Kadar Ruparice ni bilo doma, sta preživeli najlepše ure. Tončko je vznemirjala Jeričina žalost brez solza; v takih trenutkih se ji je vselej približala in jo molče pobožala po licih. Siroti je bilo, kakor da ji je solnce obsijalo srce.

Minilo je leto; v jeseni je prišla z mesta novica, da je umrla Urška.

REVOMATICNE BOLEČINE?

Dobite dolgotrajno, prijetno toploto s Pain-Expellerjem — čudovitim mazilom. Nad 18 milijonov prodanih steklenic je dokaz njegove dobrodelnosti. Zahtevajte pravi Pain-Expeller s Sistrum na škatlici.

PAIN-EXPELLER

Pozor v Euclid, Ohio

Članstvu S.N.P.J. in bivše S.S.P.Z. in njih družinam ter cenjenemu občinstvu, kateri želite imeti dobro, trpežno in lično popravljeno čevlje za zimsko sezono, se vljudno naznanja, da jih prinesete k vašemu rojaku in članu organizacije, ki je edini v Euclidu in kateri ima mnogo leta skušnje v tej obrti in pri kateremu so cene zmerne po vaši financii. Se vljudno priporoča

John Gabrenja

22010 Ivan Ave.
SLOVENSKI ČEVLJAR V
EUCLID, OHIO

Vid je stisnil ustnice, si pogledal klobuk na oči in odšel za hišo. Mirko je odnesel svojo bolečino na gmajno, tam jo je tiho razodeval jelši in robidi. Dotle je še zmeraj videl v duhu svetlo cesto, ki vodi na jug, tedaj se mu je za vedno zaprla. Ko se je zvečer vrnil s paše, so mu bila lica zatekla od joka. Jerici niso nehale teči solze. Tončka se je v noči prebudila in zaslišala njeno intenje.

Dvignila se je in stopila k nji, ki je ležala z obrazom v blazini.

"Ne jokaj!" je bilo tudi nji do solz.

"Saj ne bom več."

"Vidiš," ni vedela, kako naj jo tolaži, "saj imaš mene . . . Tako te imam rada . . ."

Postali sta si bili dobri prijatelji. Objeli sta se čez pas — ko je Jerica znova zdrhtelo telo, je zaplakala tudi Tončka . . . Saj Jerica ni jokala le zaradi matere. Solze so se ji bile zdrle ko plaz, tekle so zaradi vsega, kar se ji je bilo dotlej nabralo v srcu. Ne, Tončka ni mogla razumeti njene bolečine.

Tudi Vid je ni razumel. Morada samo Mirko. Da, on.

Včasih je utekla k njemu na pašo. Gledala sta na jug, kjer se stikajo gore kot v objemu, in govorila. Bilo je, kakor da se jima besede ne dotikajo ustnic, ampak samo srca.

Pogledala sta se in se nasmehnila.

Mirkov obraz je bil blede, temni kolobarji so mu viseli okrog oči. Poslednje čase je vidno hiral. Rasel je, a hiral. Tega nihče ni opazil razen Jerice.

22

Bilo je neke nedelje proti večeru. Solnce je sijalo napošev v Krivčevo izbo. Za mizo je sedel Peter, se ves pogrezal v ugodje odpočivanja po tedenskem trudu.

Vstopil je Jernač.

Krivec je dvignil glavo in pokimal v pozdrav. Jernač je nehoti potegnil klobuk z glave, kakor da stoji pred župnikom. Tega se je zavedel, ko ga je imel že v rokah; jezen ga je zagnal na klop.

"Kaj te je prineslo?"

"To in ono," je sosed sedel. "Človeka zmeraj opravi goni-jo po svetu."

Kazno je bilo, da ima nekaj na srcu, a se ne upa tako naglo z besedo na dan. Peter ga je gledal v oči, komaj viden nasmeh mu je spreletel lica. Vrgel je tobak na mizo.

"Natlači!"

Jernač si je prižgal pipo.

"Da sta se Liza in Jernejec zopet dajala?" je vprašal.

"Zopet. Pa se hosta še. Tožbo zaradi poti je izgubil, pa je vložil priziv."

"Torej hoče do konca?"

"Saj veš do kakšnega konca. Do takšnega konca bi bila kmalu prišla tudi naša hiša."

"Trmast je. Prav za prav je tega kriva baba . . . Spočetka je kazalo, da bo obveljala njegova glede doti."

"Dokler nisem imel zanesljivih prič, da je že moj oče hodil po vodo mimo njihove hiše," je rekel Krivec s trdim poudarkom. "Ali bom mar delal ovinek po klanecu?"

"No, da. Pravica je pravica."

Molčala sta.

"Včeraj je potekel obrok," si je Jernač segel z roko v redke lasé.

"Kakšen obrok?" je vprašal Peter, kakor da se ne spominja. Nato je zazijal: "A tako? Ne delaj si radi tega skrbi, saj ne gori nad glavo."

Če bi bil Jernač seegal v žep in mu odštel denar na mizo, bi mu bilo neprijetno. Pa saj mu je bral na obrazu, da je brez evnenka.

"Ue morem ti še vrniti."

"Saj ni sile. Boš že."

Jernač je pomolčal, nato je nadaljeval, napeljeval pogovor, kakor da tiplje v temi.

"Človeka vedno bolj zadene. Kakor se obrnem, je narobe."

"Mhm."

Peter je razumel in čakal.

"Ali bi me mogel še enkrat podpreti? Mislim, da se lahko zaneses."

"Saj si mož. Koliko?"

Ko mu je odštel denar, je omenil mimogrede:

"Pravijo, da bodo delili gmaj-ri." "Pa delajte vi!"

Vrgel ji je žibo pod noge in živigaje sedel na tnal. Rupar je prišel iz hiše. Žena mu je povedala, kaj se je zgodilo.

"Živine mi ne tepi!" je stopil gospodar proti njemu.

"Zdaj ga imaš," je dejala žena.

23

Rupar je imel Vida zmeraj rajši. Saj mu je tudi največ pripomogel pri delu; laže se je zanesel nanj kakor na hlapca. Vedno sta tičala vkup, se pogovarjala ko oče in sin. To je Lizo bolelo. Če je Jernejec dečka hvalil, je očitala Vidovo trmo.

"Svojeglaven je, to je res, pa je tudi priden."

"Če dela, saj tudi je."

Kadar ga je tožila možu, je ta samo skomizgnil z rameni.

"Začaral te je," je pihala.

V resnici se je bala, da mu nekega dne ne izroči posestva. Hotela mu ga je priskutiti. Nič ni izdala.

Nekega večera je gnal živino na vodo. Mlada junica je poskalovala. Vid jo je udaril s šibo.

To je Ruparica videla in ga je oštela. Fanta je zgrabila jeza. Strino je že prej stežka prenašal, zdaj mu je bilo preveč. Ona

ni pretepala samo živine, udarila je bila tudi Mirka.

"Pa delajte vi!"

Vrgel ji je žibo pod noge in živigaje sedel na tnal. Rupar je prišel iz hiše. Žena mu je povedala, kaj se je zgodilo.

"Živine mi ne tepi!" je stopil gospodar proti njemu.

"Zdaj ga imaš," je dejala žena.

Ko je legel k počitku, so mu rojile misli po glavi, da ni mogel zaspati. Bilo mu je žal, da je storil, kar je storil. Pekla ga je sramota radi udarca. Se nikoli ga ni kdo tepel. Solze so mu silile v oči, a je zadrževal jok.

V temi, v sramoti in v razmišljanju se je spomnil na Jer-

nača. Ta visoki, tihi mož, ki so mu tako živo blestele oči in je mel zveneč, prijazen glas, se mu je bil priljubil že na prvi pogled.

Neka misel je stokrat vstala v njem, stokrat jo je zopet zavrgel.

"Utečem. K Jernaču . . . Ne morem. Ne smem."

Nazadnje je sklenil: "Ubežim."

Proti jutru je vstal. Počasi je zlezal do Mirkovega ležišča. Ta je ležal z rokami pod glavo in z

(Dalje na 3. strani)

V PETEK RIBJA VEČERJA V SOBOTO Gulaž in polenta s kislim zeljem

Serviramo od 6. ure zvečer naprej
GODBA IN PLES
SLOVENSKI DOM
15810 Holmes Ave.

Ženitna ponudba

Želim se seznaniti s Slovenko srednje starosti. Prednosti ima ženska naprednega mišljenja. Lastujem svoj dom. Tajnost zajamčena. Pisma pošljite na naslov: Mirni dom, 16231 St. Clair Ave.

Rojaki ki želite

poslati denarno pomoč svojim žitem prilike. Jaz sem Gregoračev iz Nove Sušice pri St. Pietru na Krasu in imam za dobiti večjo svoto denarja iz mojega posestva. Več pojasnila dobite pri Joseph Penko, 1069 East 77 Street.

Odda se 6 sob

tri sobe so zgoraj in tri spodaj. 15616 Calcutta Ave. Vprašajte: Anna Zaic, 452 E. 157 St.

Delikatesna trgovina

na prodaj. Trgovanje se vrši v gotovini in tedenski dobroti znašajo \$400. Rent \$30 na mesec. Proda se poceni. Kratkoročno. Pridite samo med 3. in 4. uro popoldne. Naslov: 1864 Hayden Ave. — Vzemite Euclid Hayden karo.

Išče se žensko

da bi stregla bolni ženi na farmah. Katera želi to delo na nekaj časa, dobi pojasnilo na 1127 E. 71 St. ali pokličite Henderson 7659.

THE MAY CO'S BASEMENT

Dajte mu darila, ki jih bo nosil!

MOŠKE BROADCLOTH

praznične srajce

1.19

v novih barvnih kombinacijah!

Nekatere novomodne in solidne barve za nove zimske obleke. Fino izdelane, broadcloth prvotne kakovosti . . . in polna mera. Vsaka srajca zajamčena proti obledelosti. Velikosti 14 do 17. Kupite sedaj in izognite se gneči!

\$2.45 & \$2.95

Jopiči
1.95

Moški jopiči z gumbi ali ziperji v poljubnih barvah . . . privlačni vzorci! Velikosti 38 do 46. Darilo, ki ga bo vsak moški cenil! Tudi slip-over oblečila za deteta z žepi na ziperje.

The May Co. Basement

Moške \$1.65 do \$2.50 pajame

Nekoliko neregularne

1.59

Moške pajame fine kakovosti, broadcloth blago, s hlačami novega kroja. Nekoliko neregularne. Velikosti B do E.

Moške Broadcloth pajame

Pajame iz broadcloth ali flanelete, slip-over ali vzorec z ovratno zaponko. Polna mera po vladnem standardu. B do D.

1.39

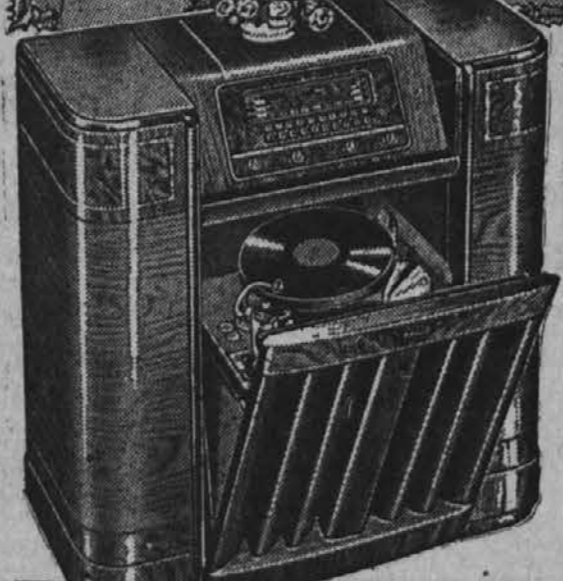
The May Co. Basement

For Christmas... Trade In Your Old Radio on a

PHILCO

"Beam of Light" RADIO-PHONOGRAPH

Nič šivank se ne menja
*
Plošče trajajo 10-krat dlje
*
Krasen glas

ONLY Philco brings you "Beam of Light" . . . plus stereoscopic Control, Philco Automatic Record Changer, Tip-Switch Cabinet, Double I. F. Radio Circuit, Philco Built-in Super Acrylic System, Complete Electric Push-Button Operation. Many other features. Hurry . . . trade in your old radio on a new Philco NOW, while one limited quantity lasts!

Philco 1010 \$189.50
EASY TERMS 12 months to pay

Pripeljemo zastoj na božični večer

HOME EQUIPMENT SALES CO.

FRANK C. PERME

710 East 152nd St.

Mulberry 4111

THIS YEAR

GIVE . . .

DEFENSE

Bonds *** Stamps

The present that not only is appreciated by the one who receives it, but benefits every one in America.